

ישיבת בני"ע "גבעת שמואל"

מידעון

בס"ד, אב תשפ"ד, פרשת ראה, שבת מברכין

דברי פתיחה

הרב שרגא פרוכטר, ראש הישיבה

לבנים שנה טובה, פורייה, מוצלחת בכול ושיהיו אי"ה רק בשורות טובות.

הדברים באים על רקע שנת מלחמה. בשבוע שחלף הייתה עליה ברמת המתח עקב מתקפת המנע של חיל האוויר על מערך הטילים של החיזבאללה והסבירות לפתיחת מלחמה הייתה רבה. מדינת ישראל ממשיכה לשלם מחיר דמים יקר. השבוע נהרג החלל ה-704 מאז פתיחת המערכה. עשרה לוחמים נהרגו מאז יום שישי שעבר. גזרת יהודה ושומרון חמה. צה"ל נלחם בכל הגזרות כדי למנוע פעילות טרור. השבוע חוסלו 20 מחבלים באזור טול כרם, שכם, ג'נין ומחנה אל-פרעה.

לבני הישיבה היקרים והוריהם שלום רב, מה שלומכם???

ב"ה היום פתחנו בשמחה עצומה את שנה"ל תשפ"ה עם בני כיתות ז' - ח'. הייתה פתיחה מרשימה ומרגשת מאוד. בני כיתות ח' הגיעו לשעות הבוקר, שמעו שיעור ממני בנושא - מיהו בן תורה???, היועצת מירב שטח שוחחה עם הבנים על התקופה המורכבת ועל כוח הרצון להצלחה, והרמי"ם עלו לכיתות יחד עם הבנים להיכרות, שיחת פתיחה ושיעור קצר במסכת קידושין. הבנים קיבלו מערכת שעות לשנת הלימודים.

כיתות ז' הגיעו בשעה 13.45, התקבלו בשמחה עצומה, נכנסו לארוחת צהריים, שמעו שיעור מראש הישיבה בנושא מיהו בן תורה, עשו סיור היכרות בישיבה ונכנסו לכיתות לשיעור לפתיחת מסכת ברכות.

ומה קורה עם בני הישיבה בכיתות ט' - י"ב?????

פנינו מועדות לתחילת שנת הלימודים. ביום ראשון הקרוב יפתחו את השנה בני כיתות ט' - י"ב. לגבי שביתת ארגון המורים נוציא הודעה מפורטת אי"ה ביום שישי ולכל המאוחר במוצ"ש. כולנו אוהבים את החופש אבל יודעים שהגיע הזמן לחזור ללימודים, לחברים, להמשיך להתקדם וללמוד, להתפתח ולהצליח. כולנו מאחלים

במישור הישיבתי - 5 אנשי צוות מהישיבה גויסו בצווי מילואים עד חגי תשרי. הישיבה תעשה מאמץ גדול למצוא פתרון לשינויים בכוח ההוראה הנובעים מהלחימה כפי שנעשה בשנה שעברה.

2

ישיבה נאה מרחיבה דעתו של תלמיד. בימים אלו הישיבה שוקקת פעילות. נערכות עבודות מואצות להשלמת חידושם של 5 כיתות חדישות בקומת החטיבה העליונה – כיתות ז', ובנוסף נבנים חדרי יועצות וחדרי ספח למורות השילוב. חדרי המדרגות והשירותים בבניין החטיבה הוחלפו. מתחם הכניסה לחדרי האוכל- כולל אזור הכיורים וחדרי השירותים נבנה מחדש. הוקם חדר מחשבים חדש-כולל ריהוט ומחשבים, הושקע ממון רב בקישוט המסדרונות ובבניית מיצגים חינוכיים. **הישיבה עושה מאמץ גדול לסיים את קיר הזיכרון לבני הישיבה שנפלו במלחמות ישראל ובפיגועי טרור.**

בכל השיפוצים הושקעו כ - 2 מיליון שקלים שגויסו לטובת בניית בית חינוך ראוי, נעים ונוח יותר לצוות ולבנים.

הצוות המנהלי בישיבה בהנהלתה המקצועית של המנהלת האדימ' הגברת לירון מתן, השקיע מאמצים רבים בימי החופשה להכין את הישיבה בצורה הטובה ביותר לפתיחת השנה.

בהזדמנות זו אני מבקש להודות מאוד לעיריית גבעת שמואל והעומד בראשה מר יוסי ברודני היקר שעשה ועושה רבות לטובת ישיבתנו, למרכז יב"ע בהנהלתו של מר אלחנן גלט ולאזהבי הישיבה וידידיה שנתנו מהונם ומזמנם לבנות לכולנו בית הוראה וחינוך משופר ומשודרג. תודה רבה למנהלת הגברת לירון מתן על העשייה האדירה, ותודה רבה לאבות הבית שעמלו כל החופש למען חידושה של הישיבה.

תוכנית חדשה בכל השכבות בישיבה.

תוכנית שח"ר- שייכות, חוסן רגישות. תוכנית חדשה בשנת הלימודים הקרובה.

ישיבת גבעת שמואל חרטה על דגלה את הסיסמה "ישיבה שהיא בית". בית חינוך שבו מתייחס איש הצוות החינוכי לתלמיד כבנו, התלמיד רואה בצוות כדמויות משמעותיות ללמידה, להתייעצות ולשיחה. יחסי אמון, כבוד ושיח מכבד ומתחשב הם קוד ההתנהגות בישיבה. האווירה השוררת בין התלמידים היא אוירה של עזרה הדדית, פירגון, דאגה איש לרעהו, כבוד לזולת, דאגה, שמירה וטיפוח של הסביבה הלימודית.

לצורך ביסוס אידיאל זה נפתח את הלימוד בכל יום בלימוד קצר, סיפור או הסבר על מידות טובות, חסד, כללי התנהגות, צניעות, ענווה, יושר, חברות, צדק אכפתיות, מוסר לימוד ומוסר עבודה, יראת שמים, כיבוד הורים ומורים, אחווה ורעות.

נבסס סט ערכים ליצירה ופיתוח של חברת מופת יראת שמים שבה שוררים יחסי אנוש מעולים בין הבנים לעצמם, בין הבנים לצוות החינוכי ולכל אדם שיבואו אתו במגע מחוץ לבית הספר. צוות היועצות יסייע לר"מים להכין תוכנית מתאימה ולשים דגש על נקודות וערכים חשובים הזקוקים לטיפול, ללימוד ולהעצמה בכל אחד מהשכבות - בהתאם לצורך, לזמן ובשלות תלמידים.

ראש חודש אלול - יחול אי"ה בימים שלישי ורביעי. השבוע נתחיל לשמוע את קול השופר, לומר (האשכנזים) "לדוד ה' אורי וישעי" ובני עדות המזרח יחלו לומר סליחות ביום חמישי הקרוב. סליחות לבני עדות ספרד ותימן יתקיימו בישיבה החל מהשבוע הראשון ללימודים. שעת תפילת שחרית בשנה הקרובה היא 7:40. **בתקופת הסליחות נתחיל את אמירת הסליחות בשעה 7:30.**

פרשת ראה אל תהיה "פראייר"!! – למה צריך לתת צדקה??

בפרשת "ראה", רגע לפני כניסת העם אל הארץ, משה רבנו ממשיך ונואם בפני בני ישראל, מחנך, מסביר ומפרט בדבר מספר מצוות חשובות. אחת המצוות המשמעותיות ביותר היא מצוות מעשר כספים, אשר נלמדת מתוך הפסוק: "עֲשֵׂר תַעֲשֵׂר אֶת כָּל-תְּבוּאֹת זְרַעְךָ הַיּוֹצֵא הַשָּׂדֶה שָׁנָה שָׁנָה" (דברים יד', כב').

לכאורה הפסוק מדבר על המעשרות של התוצרת החקלאית של תבואת הארץ, אולם חז"ל במדרש ספרי למדו מתוך המילה **כל**, שבפסוק זה, כי על האדם לעשר (כלומר - לתרום עשירית) מכל הרווחים שיש לו בין אם מדובר על תוצרת חקלאית ובין אם מדובר על כל רווח שהוא אחר.

עבורנו הקריאה בפרשה הנוכחית זו הזדמנות טובה לשוב ולדון באחת מאבני היסוד של היהדות לאורך כל הדורות – הלא היא מצוות נתינת צדקה ועזרה לנזקקים, אשר נלמדת כפועל יוצא מתוך החובה לתת מעשר.

במבט ראשון מצוות מתן צדקה נראית כלא הגיונית ואפילו לא צודקת. למה שאני אעבוד קשה עבור פרנסתי ואח"כ עוד אצטרך לתת מתוך זה למישהו אחר? שהוא ילך גם כן לעבוד וירוויח את לחמו בעצמו! מה אני פראייר?! גם ככה הפרנסה היום קשה ומכבידה, וכל אחד עובד קשה כדי לקבל את משכורתו בסוף החודש, א"כ למה אני צריך לתת צדקה מהשכר שהרווחתי בעמל רב, שאותו אדם שמבקש צדקה ילך לעבוד וירוויח, ואז הוא לא יצטרך את עזרתי???

נתינת צדקה, זהו מעשה של התעלות מעל הטבע הגשמי של האדם. חוקי החומר אומרים – מה ששלי שייך לי ומה ששלך שייך לך. **לעומתם, חוקי הרוח אומרים – גם מה ששלי בעצם שייך לך.** לאדם יש יכולת להרגיש את כאבם ולהבין את צרכיהם של אנשים אחרים, כאשר הוצאת היכולת הזו מהכוח אל הפועל היא זו שמגדירה את האדם כבן אנוש ששונה מהבהמה.

למצוות הצדקה קיימים שני הסברים עמוקים :

א. כל מה שאנחנו מקבלים כאן בעולם ניתן לנו בהשאלה בלבד מה' יתברך.

במצוות צדקה, האדם למעשה ניצב בפני מבחן ערכי משמעותי – האם לוותר על מה שהוא עצמו הרוויח או לעזור ולתת צדקה לאדם אחר שעל פניו אין לו שום קשר איתו!?

על פי האמונה, כל בני האדם שווים. אדם עשיר זה אדם, שקיבל בהשאלה וכפיקדון

גם את הכסף של האחרים ותפקידו להחזיר להם אותו. זה

מתבצע ע"י מתן צדקה ומעשר. זו הסיבה ש**צדקה באה מצרופ**

המילים: צדק + ה' (צדק השם). לתת לאחר זה לא לעשות

לו טובה אלא לעשות את מה שה' מגדיר כצדק. הדרישה

להתעלות על ה"אני" הפרטי, שטרוד בענייני העולם,

היא זו שבאמת מקרבת אותנו יותר לבורא, שכן על

פי התפיסה האמונית, הבורא תמיד רק נותן ומשפיע

וע"י מצוות צדקה האדם מידמה למידותיו של ה'

יתב', ה' הוא רב חסד וגם אני משתדל להידמות

למידה זו של ה' ע"י נתינת הצדקה.

5

אנשים חושבים בטעות שעוגת השפע היא סופית ומוגבלת. פועל יוצא של תפיסה זו היא, שאם השני הרוויח וטוב לו משמע שלי עצמי יישאר פחות. לצערנו זו טעות בסיסית שכל העולם סובל ממנה.

האמת האלוקית היא שעוגת השפע היא אינסופית. כשלשני טוב וכשאנחנו נותנים לזולת משלנו העוגה לא רק שלא מצטמצמת, אלא רק הולכת וגדלה. לכן דוד המלך אומר בספר תהילים: "עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה". החסד והנתינה הם אלה שבונים, מפתחים ומרחיבים את העולם!

אין ספק שנתינה לאחר אינה קלה. יחד עם זאת, יש בנתינת צדקה מעין הכרזת אמון בבורא עולם ואמירה שאנחנו יודעים שגם אם ניתן משלנו ה' יתב' לא ישאיר אותנו חשופים וחסרים.

ישנה התבטאות אחת של ה' בכל התנ"ך (בספר מלאכי פרק א') שבה הוא קורה לנו לבחון אותו ואת הנהגתו בעולם. אנחנו מצווים לתת צדקה ולראות כיצד השפע חוזר אלינו ממנו בחזרה - "בְּחֻנּוֹנֵי נָא בְּזֹאת אָמַר ה' צְבָאוֹת אִם לֹא אֶפְתַּח לָכֶם אֶת אַרְבּוֹת הַשָּׁמַיִם וְהִרִיקְתִּי לָכֶם בְּרָכָה עַד בְּלִי דִי".

חז"ל אף הגדילו וקבעו כי "**עשר למען שתתעשר**", כלומר בעצם קיום המצווה של נתינת מעשר אנחנו מזמנים לנו בתמורה עושר חומרי, ואף חשוב מכך - שפע ועושר רוחני!! **אם נסכם את הגישה הראשונה נקבע- שהכול שייך לבורא עולם והוא הפקיד אצל כל אחד מאתנו ממון.....** ואנחנו חייבים לעזור לאחרים, כי בעצם ה' נתן לנו תפקיד - אני נותן לך ממון רב כדי שאתה תעזור לאחרים.

נתינת הצדקה לא רק שלא תוריד מאתנו את הסכום שנתתי, אלא תוסיף לנו כהנה וכהנה כנגד הצדקה. אם תתנו, אז- "והריקותי לכם ברכה עד בלי די".

הסבר נוסף למצוות הצדקה

ב. כולנו אחים. כאבו של האחר זה בעצם הכאב שלי עצמי ושל כולנו יחד.

גם אם אני לא רואה ומרגיש את המצוקה של הזולת, מתוקף היותנו אומה אחת יש חוט שני דק ביותר, אך חזק מאוד שמקשר בינינו. אי אפשר לראות מישהו אחר במצוקה ולעצום עין. הצרות שלנו כעם וכחברה מתחילות כשאנחנו מתעלמים וכל אחד חי בניכור ואגואיזם, הסתכלות על עצמי. מי שלא מצליח להרגיש ולהצטער בכאבו של האחר, משמע החלק הפנימי העמוק הזה בנפש שלו מכוסה בשכבת אבק ודרוש

נענוע להסיר אותה. אם נהיה חכמים נשכיל להתאחד וכדי שזה יקרה צריך להרפות מעט מהמחשבות של "מה יהיה איתי" ו"מה יישאר לי עצמי אם אתרום". להבדיל מדתות אחרות המדברות על "חמלה" ו"ואחוזה", אבל בפועל לא מחייבות את האדם לויתור מעשי על שום דבר. לעומת זאת היהדות מאוד מעשית וההנחיות שלה מעשיות ביותר. מי שרוצה לעבוד את ה' יתב' באמת חייב להתחשב מעשית בזולתו. האדם חייב לעזור ולתמוך בנצרכים, ביתומים ואלמנות, ובכל אחד שעומד ומבקש עזרה.

גם על אופן הנתינה יש ללמוד. חז"ל באו ואמרו שהמצווה האמיתית והשלמה היא לא רק בנתינת הצדקה, כי אם בנתינת צדקה המלווה בחיוך ובמילת עידוד.

רבים משלשלים מטבע לכוס של נזקק או שולפים שטר למתרימים בדלת בפרצוף חמוץ ואף בנימה של כעס וביקורת. חשוב לזכור כי מילה חמה, יחס אנושי ונתינת תחושה של "ביחד" וערבות ההדדית חשובים יותר מכל דבר אחר. עם החיוך הנזקק יתהלך האדם בתחושה טובה יותר. אחרי שכבר נתנו את הצדקה, לעיתים עלולה מידת הגאווה להשתחל ולנסות לשכנע אותנו שאנחנו "צדיקי הדור" וכי עשינו מעשה נשגב. חשוב לזכור שבסה"כ קיימנו את חובתנו הבסיסית כיהודים וכאנשי אמת ואמונה.

נקח בסיפור ששמעתי-

אדם הלך ברחוב ונתן מטבע לעני שניגש אליו. לאחר מספר שעות הוא חלף שוב באותו הרחוב והעני ניגש אליו וביקש ממנו תרומה בשנית. הרב סיפר שבתגובה לכך שאמר לו "כבר נתתי לך" השיב אותו נזקק: "לי נתת? לך נתת!". במבט ראשון זו נראית כמו תשובה חצופה, אבל מאחוריה עומדת אמת גדולה – לתת צדקה זו זכות גדולה ואמתית **דווקא לנותן**. על מנת לקיים את המצווה בהידור שלם, להימנע מתחושת הגאווה ולא להביך את המקבל, **מומלץ לתת את הצדקה בסתר** מבלי שהנזקק ידע מי היטיב עימו. זה אפשרי ע"י תרומה למוסדות חסד רבים המוכרים ומפוקחים ופזורים בכל עיר וישוב. נתינה ומתן צדקה יכולים כמובן להיות בתרומת כסף, אולם לצדקה פנים ואופני ביטוי נוספים – החל מהתנדבות בארגונים חברתיים שונים, דרך ביטויי אכפתיות ועזרה לאנשים במעגלים השונים הסובבים אותנו (משפחה, חברים לעבודה, שכנים) ועד חיוך ומאור פנים לאדם עצוב וכבוי.

אנו עומדים בפתחו של חודש אלול, חודש הסליחות והרחמים, וחודש ההכנה הרוחנית לקראת חגי תשרי וקבלת השנה החדשה. זהו חלון זמנים נפלא ללקיחת החלטות טובות לשינוי ולשיפור עצמי. תפילתי האישית היא שהקריאה במאמר זה תביא את

כולנו להיות תמיד מהנותנים ושכולנו נהיה יותר אנשי חסד, שנדע להתעלות מעל הטבע החומרי עימו נבראנו, ושתמיד ניתן את הצדקה ביד חמה ורחבה.

אוהבכם ומוקירכם מאוד
שבת שלום ובשורות טובות
שנת לימודים מוצלחת
שרגא פרוכטר – ראש הישיבה

